

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України

Відділ науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності

<http://dnpb.gov.ua/ua/>

Всесвітній день книги та авторського права

рекомендаційний бібліографічний список

23 квітня відзначається Всесвітній день книги та авторського права – свято авторів, видавців, критиків, бібліотекарів, читачів і всіх тих, хто причетний до книжкової справи. Рішення про його започаткування прийнято на 28-й сесії ЮНЕСКО 15 листопада 1995 року. Нині цю міжнародну ініціативу підтримують у 190 країнах світу. Головне святкування відбувається щорічно в штаб-квартирі ЮНЕСКО, куди запрошують продавців книжок, видавничі компанії та митців, щоб поділитися своєю пристрастю до книг та читання, проводячи практичні семінари для молоді з ілюстрування, палітурних робіт, книгодрукування. Також важливою подією свята стає обрання міста, що стане Світовою книжковою столицею, щоб упродовж наступного року підтримувати своїми власними ініціативами імпульс святкування Дня книги аж до 23 квітня наступного року. У 2020 році таким містом стала столиця Малайзії Куала-Лумпур. Це місто було обране через великий акцент на інклюзивній освіті, розвитку освіченого суспільства та доступному читанні для всіх верств населення міста. Цього року титул перейшов до столиці Грузії – міста Тбілісі, де буде реалізовано програму „Отже, ваша наступна книга – це ...?”. Програма включає кілька широкомасштабних заходів та стійких видів діяльності, зокрема створення бібліотек і дитячого книжкового фестивалю, а також розвиток сучасного цифрового проєкту із перетворення книжок у захопливі ігри та відновлення першого в Грузії видавництва. Її спеціально розроблено для дітей, молоді та читачів, які мають обмежений доступ до книжок.

В Україні до відзначення Всесвітнього дня книги та авторського права активно долучаються бібліотеки. Вони проводять різноманітні заходи з популяризування книжки і читання: вебінари, круглі столи, презентації нових вітчизняних видань та видавничих проєктів, дискусії, лекції, майстер-класи, творчі майданчики та інші інтерактиви за участі представників провідних видавництв України, письменників, літературознавців, мистецтвознавців, бібліотечних фахівців та широкої громадськості. Головною метою організованих заходів є відродження та розвиток культури в Україні, стимулювання розвитку книговидавничої справи, популяризування та репрезентування сучасної української книжки, виховання культури читання, сприяння поповненню бібліотек сучасною вітчизняною книжковою продукцією.

Для активізації участі освітянських бібліотек у Всесвітньому дні книги та авторського права, а також для інформування про актуальні ресурси фахівцями Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського підготовлено рекомендаційний бібліографічний список.

Розділ 1. Законодавча і нормативна база

1. Деякі питання видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України: постанова Каб. Міністрів України від 5 квіт. 2017 р. № 262 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 33. – Ст. 1034. – Текст

документа в ред. від 18.05.2019 представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/262-2017-%D0%BF#Text>.

2. **До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності** [Електронний ресурс]: лист М-ва освіти і науки України від 20 трав. 2020 р. № 1/9-263 // Міністерство освіти і науки України: [офіц. вебсайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti?fbclid=IwAR1VYIpSjhbTwD7PQkbqHJECgeq5WNV-3KH1ALgfZT4qL1UK89j5Cv5XI>, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана. – Додаток: Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності: аналіт. записка / розроб. Володимир Бахрушин.

3. **Про авторське право і суміжні права** [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ [в ред. від 14.10.2020] // Верхов. Рада України: офіц. веб-портал. – Електрон. дані. – [Київ]: Верхов. Рада України, 2020. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>, вільний (дата звернення: 22.04.21). – Назва з екрана.

4. **Про видачу дозволів на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України** [Електронний ресурс]: наказ Держкомтелерадіо від 31 груд. 2020 р. № 208 // Державний комітет телебачення і радіомовлення України: [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – Київ, 2021. – 4 січ. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=174941&cat_id=94566, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

5. **Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи державного управління у книговидавничій сфері**: Закон України від 28 січ. 2016 р. № 954-VIII // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 16. – Ст. 614; Відом. Верхов. Ради України. – 2016. – № 10. – Ст. 102. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-19>.

6. **Про внесення змін до Закону України „Про видавничу справу”**: Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1554-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 34. – Ст. 1172; Офіц. вісн. України. – 2014. – № 62. – Ст. 1703. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1554-18?lang=uk>.

7. **Про внесення зміни до Податкового кодексу України щодо підготовки, виготовлення, розповсюдження книжок та періодичних видань друківаних засобів масової інформації вітчизняного виробництва**: Закон України від 13 лют. 2015 р. № 206-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 17. – Ст. 119; Офіц. вісн. України. – 2015. – № 18. – Ст. 482. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/206-19>.

8. **Про деякі заходи щодо державної підтримки книговидавничої справи і популяризації читання в Україні**: Указ Президента України від 19 черв. 2013 р. № 336/2013 // Офіц. вісн. Президента України. – 2013. – № 17. – Ст. 542; Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 6. – С. 3. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/336/2013>.

9. **Про затвердження Змін до Порядку відбору книжкової продукції, що пропонується до закупівлі для поповнення бібліотечних фондів**: наказ М-ва культури України від 6 берез. 2019 р. № 178 // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 30. – Ст. 1084. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0318-19>.

10. **Про затвердження переліку книжкової продукції для поповнення бібліотечних фондів**: розпорядж. Каб. Міністрів України від 7 листоп. 2018 р. № 941-р // Уряд. кур'єр. – 2018. – 18 груд. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/941-2018-%D1%80>.

11. **Про затвердження переліку книжкової продукції, що придбавається для поповнення бібліотечних фондів**: розпорядж. Каб. Міністрів України від 5 лип. 2019 р. № 598-р // Уряд. кур'єр. – 2019. – 10 серп. (№ 152). – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/598-2019-%D1%80/sp:max100>.

12. **Про затвердження Положення про Міжвідомчу комісію з питань сприяння розвитку вітчизняного книговидання та книгорозповсюдження**: постанова Каб. Міністрів України від 7 серп. 2013 р. № 524 // Офіц. вісн. України. – 2013. – № 63. – Ст. 2269. – Текст

документа із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 16.05.2014 № 143, представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2013-%D0%BF>.

13. **Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції**: постанова Каб. Міністрів України від 10 берез. 2017 р. № 135 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 24. – Ст. 679. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/135-2017-%D0%BF#Text>.

14. **Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для випуску книжкової продукції за програмою “Українська книга”**: постанова Каб. Міністрів України від 9 серп. 2017 р. № 562 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 67. – Ст. 1983 ; Уряд. кур’єр. – 2017. – 15 серп. (№ 151). – Текст документа представлено також в інтернеті: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/562-2017-%D0%BF>.

15. **Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Українському інституту книги для підтримки книговидавничої справи та популяризації української літератури у світі**: постанова Каб. Міністрів України від 12 черв. 2019 р. № 638 // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 59. – Ст. 2023. – Текст документа в ред. від 4.09.2020 представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-2019-%D0%BF#Text>.

16. **Про затвердження Порядку реалізації бюджетної програми „Випуск книжкової продукції за програмою „Українська книга”**: наказ Держкомтелерадіо України від 28.11.2012 № 313 // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 98. – Ст. 3990. – Текст документа в ред. від 5.07.2016 представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2087-12#Text>.

17. **Про новий склад Комітету зі щорічної премії Президента України „Українська книжка року”**: указ Президента України від 24 верес. 2014 р. № 742/2014 // Офіц. вісн. Президента України. – 2014. – № 40. – Ст. 1651 ; Офіц. вісн. України. – 2014. – № 78. – Ст. 2229. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742/2014>.

18. **Про особливості закупівлі послуг з випуску книжкової продукції за програмою „Українська книга”**: постанова Каб. Міністрів України від 16 верес. 2009 р. № 1024 // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 75. – Ст. 2560 ; Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 10. – С. 3. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2009-%D0%BF#Text>.

19. **Про поліпшення якості навчальних видань [Електронний ресурс]**: наказ М-ва освіти і науки України від 4 листоп. 2016 р. № 1332 // Освіта. ua : [портал]. – Електрон. дані. – [Київ] : Osvita.ua. Видавництво „Плеяди”, 2016. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/52975/, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

20. **Про посилення контролю за використанням у навчальних закладах друкованої продукції шкільного асортименту [Електронний ресурс]**: лист М-ва освіти і науки України від 16 верес. 2013 р. № 1/9-639 // Освіта. ua : [портал]. – Електрон. дані. – [Київ] : Osvita.ua. Видавництво „Плеяди”, 2013. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/37132/, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

21. **Про посилення контролю за відповідністю друкованої продукції шкільного асортименту, яка використовується у навчальних закладах, педагогічним вимогам [Електронний ресурс]**: лист М-ва освіти і науки, молоді та спорту України від 20 лют. 2013 р. № 1/9-127 // Освіта. ua : [портал]. – Електрон. дані. – [Київ] : Osvita.ua. Видавництво „Плеяди”, 2013. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/35205/, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

22. **Про Рекомендації парламентських слухань на тему: „Проблеми розвитку українського книговидавництва, книгорозповсюдження та перспективи підтримки книгочитання в Україні”**: постанова Верхов. Ради України від 19 листоп. 2013 р. № 695-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 22. – Ст. 852 ; Бібл. планета. – 2014. – № 1. – С. 36. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-vii>.

23. **Про щорічну премію Президента України „Українська книжка року”**: указ Президента України від 16 груд. 2009 р. № 1058/2009 // Офіц. вісн. Президента України. – 2009. – № 37. – Ст. 1270 ; Офіц. вісн. України. – 2009. – № 98. – Ст. 3386. – Текст документа в ред. від 26.09.2014 представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058/2009#Text>.

24. **Реєстр видавничої продукції держави-агресора, дозволеної до ввезення та розповсюдження на території України [Електронний ресурс]** / Держкомтелерадіо // Державний

комітет телебачення і радіомовлення України : [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – Київ, 2021. – 21 квіт. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/publish/article/system?art_id=141661&cat_id=141660, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

25. **Реєстр одержувачів довідок про випуск та/або розповсюдження не менше як 50 відсотків книжкової продукції державною мовою** [Електронний ресурс] / Держкомтелерадіо // Державний комітет телебачення і радіомовлення України : [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – Київ, 2021. – 4 січ. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=174950&cat_id=72349, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

26. **Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти** : лист М-ва освіти і науки України від 24 жовт. 2017 р. № 1/9-565 // Інформ. зб. для директора шк. та завідувача дит. садка. – 2017. – № 21/22. – С. 66–68. – Текст документа представлено також в інтернеті: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-10-26/8150/565.pdf>.

27. **Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти** [Електронний ресурс] : лист М-ва освіти і науки України від 23 жовт. 2018 р. № 1/9-650 // Освіта. ua : [портал]. – Електрон. дані. – [Київ] : Osvita.ua. Видавництво „Плеяди”, 2018. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62228/, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана. – Дод.: Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності; Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності.

28. **Щодо СОУ 18.1-02477019-07:2015 „Поліграфія. Підручники і навчальні посібники для загальноосвітніх навчальних закладів”** [Електронний ресурс] : наказ Держкомтелерадіо від 23 жовт. 2019 р. № 434 // Державний комітет телебачення і радіомовлення України : [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – Київ, 2019. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=159501&cat_id=94566, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

Із метою встановлення загальних технічних вимог щодо виготовлення підручників і навчальних посібників для загальноосвітніх навчальних закладів наказано прийняти і надати чинності з 24.10.2019 до 31.12.2024 СОУ 18.1-02477019-07:2015 „Поліграфія. Підручники і навчальні посібники для загальноосвітніх навчальних закладів” зі зміною № 1 та поправкою № 1.

Розділ 2. Книжка в контексті цивілізації

29. **Книгознавство** : термінол. словник : ред.-вид. справа, журналістика, поліграфія, вид. бізнес, інформ.-бібл. діяльність / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т укр. філології ; [уклад.: Ю. В. Бондар [та ін.] ; наук. ред.: В. О. Жадько, А. В. Висоцький]. – Київ : Експрес-Поліграф, 2012. – 303 с. – Бібліогр.: с. 300–303.

30. **Овчінников, В.** Історія книги / Володимир Овчінников. – Львів : Світ, 2005. – 419 с.

31. **Прищепа, О.** Дитяча книга як засіб розвитку в ранньому віці та роль бібліотек у формуванні особистості читача [Електронний ресурс] / Олена Прищепа // Б-ка у форматі Д° : [електрон. журн.] / Нац. б-ка України для дітей, Укр. асоц. працівників б-к для дітей. – Електрон. дані. – Київ, 2020. – № 1. – С. 9–12. – Бібліогр.: 8 назв. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/D0/Book/View/120#page/8/mode/2up>, вільний (дата звернення: 22.04.21). – Назва з екрана.

32. **Розмаїття культур: історія і соціально-комунікативна природа Книги** : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. семінару (м. Харків, 12–15 квіт. 2011 р.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.] ; [ред. кол.: Віль Бакиров та ін.]. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. – 290 с.

33. **Світова афористика про книгу** / Львів. банк ін-т ; [уклад.: Возна Алла Миколаївна, Жданова Олександра Вікторівна]. – Львів : ЛБІ НБУ, 2006. – 73 с.

34. **Сенченко, М.** „Великі книги” і як їх визначити – технологія Мортімера Адлера / Микола Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 8. – С. 3–7. – Додаток. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2015_8_2.

35. **Сенченко, М.** Життя Людини і Книги / Микола Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 11. – С. 3–4. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2018_11_2.

36. **Татарінова, Л.** Тенденції розвитку книгодрукування та книгорозповсюдження у провідних країнах світу крізь призму проблем читання / Лариса Татарінова // Вісн. Кн. палати. – 2020. – № 1. – С. 4–10. – Бібліогр.: 18 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2020_1_4.

Досліджено особливості книгорозповсюдження у провідних країнах світу. З'ясовано роль книжкових клубів і книготорговельних ланцюжків на шляху книги до читача. Проаналізовано напрями державної підтримки книговидання та книгорозповсюдження, таких як: розроблення програм розвитку читання, відкриття нових книгарень, організація книжкових виставок, ярмарків тощо, започаткування літературних премій і конкурсів, поповнення фондів бібліотек, захист авторського права та ін.

37. **Теремко, В. І.** Унікальність книги як стратегічний феномен ефективної видавничої діяльності / В. І. Теремко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2010. – № 4. – С. 67–72. – Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2010_4_9.

38. **Теремко, В. І.** Філософсько-економічні виміри буттєвості книги / В. Теремко // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 9. – С. 9–10. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2010_9_2.

Розділ 3. Авторське право й бібліотеки

39. **Авторське право для бібліотекарів = Copyright for Librarians** : [підручник] : пер. з англ. / [Центр Беркмана для Інтернету та суспільства при Гарвардському університеті у співпраці з Міжнародною фундацією „Електронна інформація для бібліотек” ; пер. з англ. О. Васильєва]. – Київ : ТОВ „ІММ «ФРАКСІМ»”, 2015. – 194 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: http://www.informatio-consortium.net/infodoc/Copyright%20for%20Librarians%20UKR_20160201.pdf.

У підручнику розглядаються базові питання законодавства про авторське право різних країн світу, основні аспекти авторського права, що стосуються бібліотечної діяльності та напрями розвитку авторського права у контексті інформаційно-бібліотечної діяльності.

40. **Бібліотеки України проти порушень Закону про авторське право та суміжні права й за неприпустимість отримання прибутків за рахунок відтворення бібліотечних фондів** : заява Укр. бібл. асоц. від 6 берез. 2013 р. // Бібл. форум України. – 2013. – № 2. – С. 6.

41. **Бруй, О.** Профіль компетентностей бібліотекарів з академічної доброчесності [Електронний ресурс] : рекомендації / Бруй О., Савенкова Л., Чуканова С., [за участі : Ольга Ляху, Олена Мурашко] ; Укр. бібл. асоц., Наук.-техн. б-ка ім. Г. І. Денисенка Нац. техн. ун-ту України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, Наук. б-ка Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, Наук. б-ка Нац. ун-ту „КиєвоМогилянська академія”. – Електрон. дані. – Київ : [Укр. бібл. асоц.], 2019. – 16 с. – Режим доступу: https://ula.org.ua/images/uba_document/publications/AI_Profil_2019.pdf, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

42. **Горбенко, Н. А.** Нормативно-правове забезпечення організації видавничої діяльності бібліотек України / Ніна Анатоліївна Горбенко // Таврійс. вісн. освіти. – 2016. – № 3. – С. 183–192. – Бібліогр.: 42 назви.

43. **Завадська, Н.** Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти / Наталія Завадська, Марина Ігнатюк // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2020. – Вип. 5. – С. 44–65. – Бібліогр.: с. 57–65. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/205729/205799>.

44. **Знак охорони авторського права у виданнях, які містять твори науки, літератури і мистецтва** : рекомендації / Держ. наук. установа „Книжкова палата України імені Івана Федорова” ; [уклад.: Г. М. Плиса, Т. Ю. Жигун ; наук. редагув. Н. О. Петрова]. – Київ : Кн. палата України, 2009. – 14 с.

45. **Зуб, В. М.** Плагіат: його різновиди та заходи протидії / В. М. Зуб, М. М. Дем'яненко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 4. – С. 86–90. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_4_16.

46. **Іванова, М.** Питання авторського права при створенні електронних інформаційних ресурсів бібліотек / М. Іванова, Ю. Іванов // Вісн. Кн. палати. – 2016. – № 5. – С. 25–28. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2016_5_8.

На підставі аналізу міжнародних правових аспектів, законів низки країн обґрунтовано потребу внесення змін до національного законодавства, що регулює відносини авторського права.

47. **Іванова, М.** Питання державної реєстрації об'єктів права інтелектуальної власності в діяльності бібліотек / Майя Іванова // Вісн. Кн. палати. – 2020. – № 7. – С. 24–29. – Бібліогр.: 12 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/218361>.

У статті проаналізовано порядок формування необхідних матеріалів для державної реєстрації об'єктів права інтелектуальної власності та механізм їх подання до органів державної реєстрації.

48. **Калініна, Н.** Бібліотека та авторське право: знати і дотримуватися / Наталія Калініна // Бібл. форум України. – 2014. – № 3. – С. 15–17.

У статті подано аналіз законодавчої бази України у сфері інтелектуальної власності та надано рекомендації щодо застосування норм авторського права в бібліотечній практиці.

49. **Кемпе, В. Ю.** Проблеми дотримання авторського права в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського / Кемпе В. Ю. // Таврійс. вісн. освіти. – 2015. – № 4. – С. 261–267. – Бібліогр.: 9 назв.

50. **Кириленко, О. Г.** Новий міжнародний договір з авторського права в бібліотечному обслуговуванні користувачів / О. Г. Кириленко, Л. А. Литвинова // Бібліотека і книга в контексті часу: тема року: "Бібліотечні фонди: актуальні питання управління": зб. матеріалів XII Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого; [уклад.: Т. Богущ, О. Зозуля]. – Київ, 2019. – С. 64–66. – Текст статті представлено також в інтернеті: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=11159>.

Про Договір про винятки та обмеження авторських прав для освітньої і дослідної діяльності (A TREATY ON COPYRIGHT EXCEPTIONS AND LIMITATIONS FOR EDUCATIONAL AND RESEARCH ACTIVITIES (TERA)), який спрямований на узгодження обмежень і винятків та захист трансграничного обміну творами з метою сприяння освіті та дослідженням у всьому світі, представлений на тридцять сьомій сесії (2018 р.) Постійного комітету Всесвітньої інтелектуальної власності (ВОІВ) з авторського права і суміжних прав (SCCR/37) в Женеві професором Шоном Флінном (Sean Flynn) з Американського університету.

51. **Коваль, А. М.** Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав: теорія та практика / А. М. Коваль; [генеральний директор Омельченко І. К.; шеф-ред. Максимова С. В.; відп. ред. Мацун І.; дизайн обкл. Норець В.]. – Київ: Юстініан, 2005. – 317 с. – Бібліогр.: с. 316–317.

52. **Коноваленко, В.** Дотримання авторських прав у навчальній літературі і наукових публікаціях / Володимир Коноваленко // Вища шк. – 2009. – № 10. – С. 53–60: формули.

53. **Костирко, Т. М.** Формування культури академічної доброчесності бібліотекою закладу вищої освіти / Костирко Тамара Миколаївна, Жигалкіна Марина Сергіївна // Бібл. Меркурій. – 2019. – Вип. 2 (22). – С. 190–198. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/180350>, http://nbuv.gov.ua/UJRN/libmer_2019_2_18.

У статті описано комплекс заходів щодо академічної доброчесності, впроваджених в роботу НБ Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, молодих науковців та професорсько-викладацького складу університету.

54. **Кривошия, Т. П.** Проблема авторського права та суміжних прав в бібліотеках на сторінках періодичних видань / Т. П. Кривошия // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства": матеріали третьої наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Львів, 29 верес. 2011 р. // Нац. ун-т „Львів. політехніка”; [редкол.: Шишка О. В., Кунанець Н. Е., Тарасов Д. О.; відп. за вип.: Кунанець Н. Е. та ін.]. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2011. – С. 438–452. – Бібліогр.: 17 назв.

55. **Кулик, Л.** Авторські права: як захистити власні та не порушувати чужі / Людмила Кулик // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 11. – С. 8–12.

56. **Кучерява, Н.** Деякі аспекти застосування авторського права при функціонуванні МБА та електронної доставки документів / Н. Кучерява // Бібл. форум України. – 2005. – № 4. – С. 14–17.

57. **Лебединська, Т.** Про одну судову справу (за „Судебним вестником” № 269 від 10 грудня 1867 р.) / Т. Лебединська, М. Сулима // Слово і час. – 2013. – № 11. – С. 112–114 : іл.

58. **Охорона інтелектуальної власності в Україні** / [авт. кол.: С. О. Довгий та ін.]. – Київ : Форум, 2002. – 318, [1] с. – Бібліогр.: с. 309–314.

59. **Поліщук, Р.** Проблеми захисту авторського права в бібліотечному обслуговуванні / Р. Поліщук // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 3. – С. 35–38. – Бібліогр.: 29 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2010_3_12.

60. **Понікаров, В. Д.** Авторські права та інтелектуальна власність : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Понікаров В. Д., Єрмоленко О. О., Медведєв І. А.; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. – Харків : ІНЖЕК, 2008. – 299 с. – Бібліогр.: с. 240–248.

61. **Право інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект** : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Т. І. Биркович, І. С. Бондар [та ін.]; [ред. А. М. Миколаєнко; худож. оформ. О. П. Цугорка]; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : КНУКіМ, 2015. – 279 с. – Бібліогр.: с. 265–272.

62. **Приходько, Л.** Оцифрування об'єктів культурної спадщини за нормативно-правовими документами Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав / Людмила Приходько // Архіви України. – 2020. – № 1. – С. 104–131. – Бібліогр.: 43 назви. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2020_1_6.

63. **Тур, О.** Академічна доброчесність у науковій комунікації майбутніх документознавців: роль університетської бібліотеки / Тур Оксана, Гаращенко Лілія, Вініченко Аліна // Бібліотека закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін: відкрита наука, відкритий доступ, цифрова педагогіка : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 20–21 верес. 2018 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Бібліотека ім. М. А. Жовтобрюха, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]; [редкол.: Степаненко М. І. та ін.]. – Полтава, 2018. – С. 109–114. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10755>.

Розглянуто академічну доброчесність як важливий критерій наукової комунікації студентів-документознавців; висвітлено роль університетської бібліотеки в сприянні академічної доброчесності студентів, схарактеризовані основні складники академічної недоброчесності, особливу увагу приділено висвітленню такого явища як плагіат, а також напрямом роботи бібліотеки закладу вищої освіти з популяризації ідей академічної доброчесності.

64. **Филимонов, С.** Право автора – авторське право / Станіслав Филимонов // Кн. клуб плюс. – 2004. – № 10. – С. 32–34.

65. **Филимонов, С.** Як захистити авторські права в суді / Станіслав Филимонов // Кн. клуб плюс. – 2004. – № 12. – С. 36–38.

66. **Филимонов, С.** Як зареєструвати авторське право / Станіслав Филимонов // Кн. клуб плюс. – 2005. – № 2. – С. 34–37.

67. **Харитонов, В.** Информационное общество и новая концепция авторского права / В. Харитонов // Бібл. форум України. – 2013. – № 4. – С. 2–5.

68. **Чи можуть співіснувати системи менеджменту цифрових прав і свобода інформації?** / Дагмар Гірсберг; пер. з нім. Катерини Міщенко // Бібл. вісн. – 2008. – № 5. – С. 8–9. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2008_5_2.

69. **Шарамет, Е. А.** Правовая защита электронных документов в библиотеках: проблемы и возможные пути решения / Е. А. Шарамет // Сучасна бібліотека в інноваційному освітньому просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17–18 берез. 2011 р. / Держ. закл. „Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка”; [редкол.: Ж. В. Марфіна, О. В. Бикова, К. О. Шарамет]. – Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2011. – С. 242–249. – Бібліогр.: 7 назв.

70. **Шекенева, В. І.** Бібліотека закладу вищої освіти – осередок формування культури академічної доброчесності / В. І. Шекенева // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ;

[редкол.: С. А. Копилов, Л. В. Климчук та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 5. – С. 192–196. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/1925/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohienka-Seriia-bibliotekoznavstvo-knyhoznavstvo-Vyp.5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Розглянуто поняття академічної доброчесності та засади формування академічної культури і етики в закладах вищої освіти України та в бібліотеках університетів зокрема. Визначено напрями діяльності університетських книгозбірень в рамках ініційованого УБА проекту „Культура академічної доброчесності: роль бібліотек”.

Розділ 4. До Всесвітнього дня книги та авторського права: матеріали на допомогу проведенню заходів

71. **Андрейко, А. Г.** Виникнення книгодрукування. Книгодрукування в Україні: [сценарій бібл. уроку] / А. Г. Андрейко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 63–64.

72. **Анненкова, Л. В.** 3 історії книги: [сценарій бібл. уроку] / Л. В. Анненкова // Шкіл. бібліотекар. – 2018. – № 11. – С. 33–37.

73. **Белоусова, Н. О.** Чи є майбутнє у книги?: ток-шоу / Н. О. Белоусова // Шкіл. б-ка. – 2017. – № 3. – С. 14–16.

74. **Богданчук, Г. П.** „Дружба з книжкою – це свято”: (посвята в читачі) / Г. П. Богданчук // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 1. – С. 40–43.

75. **Болотна, Т. В.** Книга в житті людини. Книгозбірні Київської Русі: захід-проект. 6 клас / Т. В. Болотна // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2014. – № 19/21. – С. 54–60. – Бібліогр.: 24 назви.

76. **Вернидуб, Г. В.** Така незнайома знайома книга: ([сценарій бібл. уроку] для учнів 5–7-х кл.) / Г. В. Вернидуб // Шкіл. бібліотекар. – 2016. – № 12. – С. 26–31.

77. **Вінярська, І. В.** Мандрівка книжковим містом: [бібл. урок] / І. В. Вінярська // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 22.

78. **Всесвітній день книг і авторського права** [Електронний ресурс]: віртуал. інформ. виставка до Всесвіт. дня книги і автор. права // SlideShare. – Електрон. дані і прогр. – [Б. м.], 2015. – 23 квіт. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/Savua/book-and-law>, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

79. **Глазунова Л. В.** Нові формати книг та форми їх рекомендації читачам. Частина перша. Фліпбук. Фанбук / Л. В. Глазунова // Шкіл. бібліотекар. – 2015. – № 1. – С. 13–17.

80. **Григор'єва, О. О.** Турнір книголюбів ([сценарій бібл. уроку] для учнів 5-х кл.) / О. О. Григор'єва // Шкіл. бібліотекар. – 2018. – № 6. – С. 16–19.

81. **23 квітня – День книги і авторського права** // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 4. – С. 7. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2010_4_2.

82. **Єфремова, А.** Всесвітній день книги та авторського права: коли і навіщо [Електронний ресурс] / Єфремова Анастасія // Блоги / Видавництво Старого Лева. – Електрон. дані. – [Львів], 2018. – 23 квіт. – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/club/blog/vsesvitniy-den-knygy-ta-avtorskogo-prava-koly-i-navishcho>, вільний (дата звернення: 22.04.2021). – Назва з екрана.

83. **Книг незмірна глибина**: [як відзначають в Україні Міжнародний день дитячої книги та Всесвітній день книги і авторського права] // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 4. – С. 46–47. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2013_4_14.

84. **Коваленко, Н. М.** У країні книжкового царства: (відкритий урок-читання) / Н. М. Коваленко, Л. М. Височанська // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 5 (трав.). – С. 15–18.

85. **Ластюк, Т. М.** Книга – наш друг і порадник: [сценарій бібл. заходу] / Т. М. Ластюк // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 1. – С. 86–89.

86. **Назаренко, А. С.** До Всесвітнього дня книги й авторського права: (позаклас. захід для 8–9-х кл.) / А. С. Назаренко, А. Ф. Праута // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 4. – С. 32–39.

87. **Нестерова О. В.** Книги – морська глибина: [сценарій бібл. уроку] / О. В. Нестерова // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 39–40.

88. **Плавчан, В. М.** Книжковий гардероб: [сценарій бібл. уроку на теми „Як створюється книга” та „Основні елементи книги”] / В. М. Плавчан // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 28–29.

89. **Почепцова, М. І.** Книги – діти розуму: виховний захід до Дня книги / М. І. Почепцова // Початк. навчання та виховання. – 2014. – № 9. – С.24–28.
90. **Ращупкіна, С. О.** Книга – твій друг і порадник: година спілкування до Дня книги / С. О. Ращупкіна // Початк. навчання та виховання. – 2012. – № 5. – С. 32–34.
91. **Себа, Н.** Історія книги: [сценарій бібл. уроку] / Н. Себа // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С.74–76.
92. **Скаченко, О.** The Great Library Week в бібліотеці / О. Скаченко // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 4. – С. 44–45.
- У статті висвітлено низку наукових та культурно-просвітницьких заходів, проведених у Науковій бібліотеці Київського національного університету культури і мистецтв у рамках The Great Library Week – Великого бібліотечного тижня, започаткованого з нагоди Всеукраїнського дня книги і авторського права.*
93. **Солонська, Н.** Сторінки історії та сучасні Свята української книги в Канаді / Наталія Солонська. // Вісн. Кн. палати. – 2020. – № 6. – С. 47–52. – Бібліогр.: 22 назви. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2020_6_11.
94. **Спащенко, Ю. М.** Структура книжки: [бібл. урок] / Юлія Михайлівна Спащенко // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – № 5/6 (берез.). – С. 6–9.
95. **Станкевич, І. В.** Книга і комп'ютер в інформаційному суспільстві: (урок-діалог для користувачів – учнів старшого шкільного віку) / Станкевич Ірина Василівна // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – Лют. (№ 3/4). – С. 25–28.
96. **Стефанович, О. В.** Паперові та електронні книжки: [сценарій бібл. уроку] / О. В. Стефанович // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С.82–84.
97. **Чередник, І. Г.** Урочиста лінійка до Дня книги / І. Г. Чередник // Шкіл. бібліотекар. – 2016. – № 4. – С. 14–15. – Бібліогр.: 5 назв.

Підготували:

А. І. Рубан,

*головний бібліотекар відділу
науково-методичної, соціокультурної
та міжнародної діяльності ;*

І. І. Хемчян,

*завідувач відділу
науково-методичної, соціокультурної
та міжнародної діяльності*